DET KONGELIGE ARBEIDS- OG
ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

ARBEIDSGIVERAVDELINGEN

PERSONAL - MELDING NR. 2/2000

Dato
25.01.2000

Til Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder Statens personalhåndbok pkt. 5. 01

1. HOVEDAVTALEREVISJON PR. 1. JANUAR 2000
2. FRITTSTÅENDE ORGANISASJONERS FORHANDLINGSSTATUS MV.

1. PROLONGERING AV HOVEDAVTALEN

Arbeids- og administrasjonsdepartementet og hovedsammenslutningene /Norsk Lærerlag klarte ikke å bli enige om ny hovedavtaletekst som alle kunne slutte seg til. Partene ble derfor enige om at Hovedavtalen for arbeidstakere i staten prolongeres til og med 31. desember 2001.

Som følge av at den tidligere Hovedavtalen rettslig sett opphørte pr. årsskiftet, medførte dette at tilpasningsavtaler og andre tariffavtaler avledet av Hovedavtalen også opphørte, jf. Hovedavtalen § 7 nr. 1 første punktum. Såfremt det ikke uten ugrunnet opphold kreves opptatt forhandlinger om endringer i tidligere tilpasningsavtaler, vil de aktuelle avtaler fortsette å gjelde. Andre lokale avtaler som er avledet av Hovedavtalen eller knyttet til denne på ulik måte (avtale om tjenestemannsrepresentasjon ved lokale forhandlinger mv.) vil nok rettslig sett stå i samme stilling som avledede tilpasningsavtaler.

2. FRITTSTÅENDE ORGANISASJONERS FORHANDLINGSSTATUS MV.

Hovedtariffavtalerevisjon 2000

Gjeldende Hovedtariffavtale er inngått mellom staten ved Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) og hovedsammenslutningene LO Stat, Akademikernes Fellesorganisasjon, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – Stat og Norsk Lærerlag. Hovedsammenslutningen Akademikerne trådte 1. januar 1999 inn som selvstendig part i avtalen. Staten ved AAD har også inngått hovedtariffavtale med Politiets Fellesforbund (PF) som frittstående tjenestemannssorganisasjon.

Hovedtariffavtalen utløper 30. april 2000. Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) og Norges Farmaceutiske Forening (NFF) meldte seg i 1999 ut av Akademikernes Fellesorganisasjon. Staten har godkjent disse organisasjoner som yrkesorganisasjoner etter tjenestetvistlovens § 3 fjerde ledd. Ved de kommende hovedtariffavtaleforhandlinger vil staten måtte forholde seg til fire hovedsammenslutninger og Norsk Lærerlag, samt tre tjenestemannsorganisasjoner. Staten har besluttet at forhandlingene med sistnevnte tre organisasjoner skal føres av AAD.

E. Sørensen trykkeri a.s

AAD legger til grunn at NITO, PF og NFF vil ha krav på å få opprettet egen hovedtariffavtale vedrørende medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. Når det gjelder disse organisasjonenes forhandlingsrett, antar departementet at det må være en saklig sammenheng mellom forhandlingskravene knyttet til de enkelte stillinger og det yrkesbegrep som er lagt til grunn ved fastsettelsen av organisajonens forhandlingsstatus. Lovens yrkesbegrep er knyttet til den felles utdannelsesbakgrunn som danner grunnlaget for den enkeltes rett til medlemsskap i organisasjonen. Forhandlingskrav vedrørende endringer av lønnsplaner mv. forutsettes derfor å omfatte de lønnsplaner som på denne bakgrunn er relevante for organisasjonen.

Tariffbundethet til hovedtariffavtalen

NITOs og NFFs medlemsskap i AF opphørte 31. desember 1999. På tidspunktet for opphør av medlemsskapet var disse organisasjonene tariffbundet av hovedtariffavtalen i staten som ble inngått 1. mai 1998 med AF som en av partene på arbeidstakersiden. NITOs og NFFs forhandlingsrett om hovedtariffavtale inntrer når tariffbundetheten opphører, dvs. ved kommende hovedtariffavtalerevisjon. Frem til dette tidspunkt er ovennevnte organisasjoner gjennom sitt medlemsskap i AF bundet av gjeldende Hovedtariffavtale, jf. tjenestetvistloven § 13 annet ledd.

Tariffbundethet til særavtaler

Også for særavtalenes vedkommende inntrer forhandlingsretten når tariffbundetheten opphører, dvs. når særavtalen utløper. En sentralt inngått særavtale mellom staten og AF inngått før årsskiftet 2000 blir således bindende for NITO og NFF frem til den opphører. For så vidt angår særavtaler som utløper i tidsrommet 1. januar 2000 - 30. april 2000 inntrer yrkesorganisassjonens forhandlingsrett ved opphør av avtalen. Ved enighet mellom partene kan ny avtale opprettes etter dette tidspunkt. Eventuell tvist må løses på ordinær måte etter tjenestetvistloven §§ 27 eller 29. Eventuelle krav om opprettelse av særavtaler vedrørende nye lønns- og arbeidsvilkår forutsettes ikke fremmet før tariffbundetheten til gjeldende Hovedtariffavtale opphører. For øvrig vises til PM 10/99 vedrørende inngåelse av særavtaler mv.

Hovedavtalen

Rettslig sett opphørte den tidligere Hovedavtalen 1. januar 2000. NITO og NFF var på dette tidspunkt trådt ut av AF. For disse organisasjoners vedkommende foreligger det derfor etter årsskiftet ikke noen tariffbundethet til Hovedavtalen etter tjenestetvistloven § 13 annet ledd.

Hovedavtalen i staten er som nevnt under punkt 1 ovenfor prolongert i to år, til og med 31. desember 2001. Ovennevnte organisasjoner har skriftlig overfor AAD gitt uttrykk for at de ønsker å tiltre den prolongerte Hovedavtalen. Departementet har underrettet disse organisasjonene om at de får tiltre Hovedavtalen i samsvar med dens § 41.

Det vises til det som er sagt under pkt. 1 om lokale avtaler om tjenestemannsrepresentasjon mv. Eventuelle endringer som følge av at NITO og NFF har meldt seg ut av AF vil nok kunne påberopes av de lokale parter i rimelig tid etter årsskiftet, dvs. fra det tidspunkt Hovedavtalen er prolongert.

AAD legger til grunn at Hovedavtalen § 9 nr.1 vil måtte tolkes på grunnlag av medlemsskap i de organisasjoner som er representert i vedkommende virksomhet. Som følge av ovennevnte utmeldelser av AF, vil spørsmålet om hvem som er arbeidstakerpart i den aktuelle sak, måtte avgjøres på grunnlag av nåværende organisasjonssituasjon, jf. § 9 nr. 1 første punktum.

Bestemmelsen i § 9 nr. 1 tredje punktum må etter AADs oppfatning tolkes slik at retten til å utpeke *én* arbeidstakerpart fortsatt kun ligger hos hovedsammenslutningene/ Norsk Lærerlag.

Etter fullmakt

Per Engebretsen
Statens personaldirektør

Odd Bøhagen
avdelingsdirektør

Saksbehandler: Torgeir Bjørnaraa, tlf. 22 24 48 70